

UCHWAŁA Nr III/24/2018
RADY POWIATU NOWOTOMYSKIEGO

z dnia 28 grudnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej
na lata 2019-2021

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995, 1000, 1349 i 1432) oraz art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 416, 1076, 1544 i 2245) Rada Powiatu Nowotomyskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się 3-letni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2019-2021 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Renata Gruszka

Renata Gruszka

STAROSTWO POWIATOWE
w Nowym Tomyslu
ul. Poznańska 33
64-300 NOWY TOMYSL
tel. 061 4426700, fax 061 4423390

STWIERDZAM

zgodność kserokopii z oryginałem

Nowy Tomyśl, dnia 03 STY. 2019

SPECJALISTA
w Wydziale Administracyjnym
i Zarządzania Gzysowego

Agnieszka Jelenicz
Agnieszka Jelenicz

UZASADNIENIE
do uchwały nr III/24/2018
Rady Powiatu Nowotomyskiego
z dnia 28 grudnia 2018 roku

**w sprawie uchwalenia 3 letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na
lata 2019-2021**

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r. poz. 998 416, 1076, 1544 i 2245) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Opracowanie nowego programu na lata 2019-2021 jest niezbędne do prowadzenia polityki Powiatu Nowotomyskiego w zakresie pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

W związku z upływem okresu obowiązywania poprzedniego 3-letniego programu należało opracować nowy dokument.

Pozwoli to także na planowanie budżetu na lata 2019-2021 w zakresie pieczy zastępczej.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Renata Gruszka
Renata Gruszka

Załącznik Nr 1 do Uchwały nr
Rady Powiatu Nowotomyskiego
z dnia

**3-LETNI POWIATOWY PROGRAM DOTYCZĄCY
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2019-2021**

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Podstawa prawna.....	4
3.	Cele i zadania programu rozwoju pieczy zastępczej.....	4
4.	Ryzyka nieosiągnięcia celu.....	6
6.	Diagnoza powiatu w zakresie pieczy zastępczej.....	15
7.	Założenia do programu.....	19
8.	Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępcze na podstawie corocznych sprawozdań z realizacji 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w latach 2015-2017 r.....	19
9.	Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.....	20
10.	Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.....	20
11.	Preferowane formy wsparcia pieczy zastępczej.....	20
12.	Wnioski i rekomendacje.....	20

1. Wprowadzenie

Od stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która określa zadania samorządowych jednostek organizacyjnych w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz w zakresie organizacji pieczy zastępczej.

Do zadań gminy należy w szczególności zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy i wsparcia poprzez tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja powyższych zadań polega na:

- zapewnieniu rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Ponadto zadaniem gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka jest współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Do zadań powiatu zgodnie z ww. ustawą należą zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej, którą dzielimy na:

- rodzinną i
- instytucjonalną.

Do głównych zadań powiatu w zakresie pieczy zastępczej należy organizowanie opieki i wychowania dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a także pokrywanie wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu należy również przyznawanie pomocy na kontynuowanie nauki oraz usamodzielnianie pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą.

Art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje na konieczność opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej.

W związku z upływem okresu obowiązywania poprzedniego 3-letniego programu, należało opracować nowy dokument, który uwzględni między innymi limit rodzin zastępczych zawodowych.

Limit rodzin zastępczych został określony na podstawie poprzedniego programu oraz analizy zagrożeń środowisk rodzinnych na podstawie danych otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej

z terenu powiatu nowotomyskiego. Pozwala to na określenie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej na lata 2019-2021.

3 letni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej zawiera również diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu nowotomyskiego, którą opracowano o własne dane tj. coroczne sprawozdania z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie.

2. Podstawa prawna

Art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

3. Cele i zadania programu rozwoju pieczy zastępczej

Cel główny:

Rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu nowotomyskiego w latach 2019 – 2021.

Cele szczegółowe:

- 1) Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, poprzez zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych.
- 2) Wspieranie osób sprawujących rodzinną formę pieczy zastępczej.
- 3) Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia.

Cel szczegółowy	Zadanie	Forma działania	Wskaźnik monitorujący
1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, poprzez zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych	1. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej -kampanie informacyjne	1. Informacje w szczególności w prasie, na stronie internetowej, FB, w TV kablowej 2. Ulotki 3. Plakaty 4. Konkursy 5. Imprezy plenerowe 6. Spoty informacyjne	1. Liczba kampanii
	2. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej i	1. Organizowanie szkoleń dla kandydatów	1. Liczba kandydatów 2. Liczba osób, które ukończyły szkolenie

	rodzinnego domu dziecka		
2. Wspieranie osób sprawujących rodzinną formę pieczy zastępczej	1. Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym	1. Organizowanie spotkań szkoleniowo-integracyjnych	1. Liczba spotkań
		2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa i terapii psychologicznej oraz psychoterapii dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych	1. Liczba osób objętych wsparciem
		3. Wsparcie i opieka koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	1. Liczba rodzin objętych wsparciem i opieką
		4. Prowadzenie grupy wsparcia	1. Liczba spotkań grupy wsparcia
	2. Okresowe oceny sytuacji dziecka	1. Ocena okresowa sytuacji dziecka	1. Liczba ocen
	3. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu	1. Wypłata świadczeń	1. Kwota udzielonych świadczeń
	4. Organizowanie opieki nad dzieckiem w rodzinach pomocowych	1. Powierzenie sprawowania czasowej opieki i wychowania nad dzieckiem rodzinie pomocowej	1. Liczba rodzin pomocowych

3. Wspieranie wychowanków w procesie usamodzielnienia	1. Wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia	1. Poradnictwo specjalistyczne: -prawne -psychologiczne -socjalne -pedagogiczne	1. Liczba udzielonych porad

4. Ryzyka nieosiągnięcia celu

- 1) Brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.
- 2) Brak kandydatów na rodziny pomocowe.
- 3) Brak chętnych do korzystania z proponowanych form wsparcia.
- 4) Ograniczone środki finansowe na zawodową pieczę zastępczą.
- 5) Niejasne i częste zmiany przepisów prawa.
- 6) Brak specjalistycznej kadry.

5. Diagnoza gmin na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej (OPS)

W roku 2017 Powiat Nowotomyski zamieszkiwało 75 164 osób. Liczba ludności w poszczególnych gminach przedstawiała się następująco:

- Gmina Kuślin- 5524
- Gmina Lwówek - 9165
- Gmina Miedzichowo - 3680
- Gmina Opalenica- 16423
- Gmina Nowy Tomyśl - 26624
- Gmina Zbąszyń – 13748*

*źródło: „Ludność, ruch naturalny i migracje w woj. Wielkopolskim 2017 r.” Urząd Statystyczny w Poznaniu

We wszystkich analizach poszczególnych danych przybliżoną liczbę rodzin w danej gminie obliczono dzieląc ogólną liczbę ludności * przez osoby – zakładając, że rodzina liczy przeciętnie 4 osoby.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu przygotowując się do opracowania 3-letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021 zwróciło się do ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Nowotomyskiego o przedstawienie informacji na temat liczby:

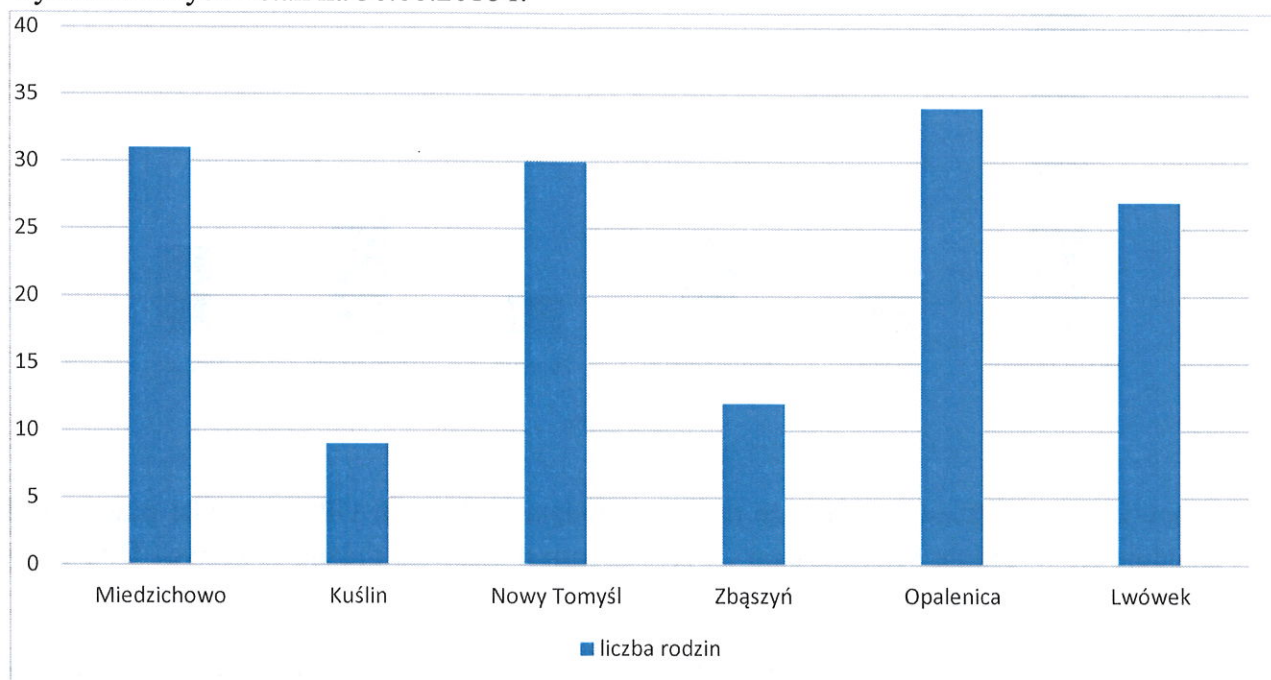
- środowisk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- rodzin, w których OPS prowadzi pracę z rodziną,
- asystentów rodzin,
- rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
- powodów przyznania asystenta rodziny rodzinie,
- rodzin wspierających,
- placówek wsparcia dziennego* lub innych form wsparcia dziennego,

- mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej osiedlających się na terenie waszej gminy,
- rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy),
- rodzin z problemem alkoholowym,
- rodzin dotkniętych przemocą domową.

Zebrane dane dotyczyły stanu na czerwiec 2018 r. z perspektywą do 2021 r.

Na podstawie danych szacunkowych otrzymanych z gminnych ośrodków pomocy społecznej można przyjąć, że istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji konieczności zabezpieczenia dzieci na mocy postanowienia sądu w pieczy zastępczej.

Wyk. 1. Liczba środowisk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych - stan na 30.06.2018 r.

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej środowisk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych znajduje się w gminie Opalenica - 34. Natomiast najmniej środowisk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych znajduje się w gminie Kuślin - 9.

W gminie Nowy Tomyśl liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,45%.

W gminie Kuślin liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,65%.

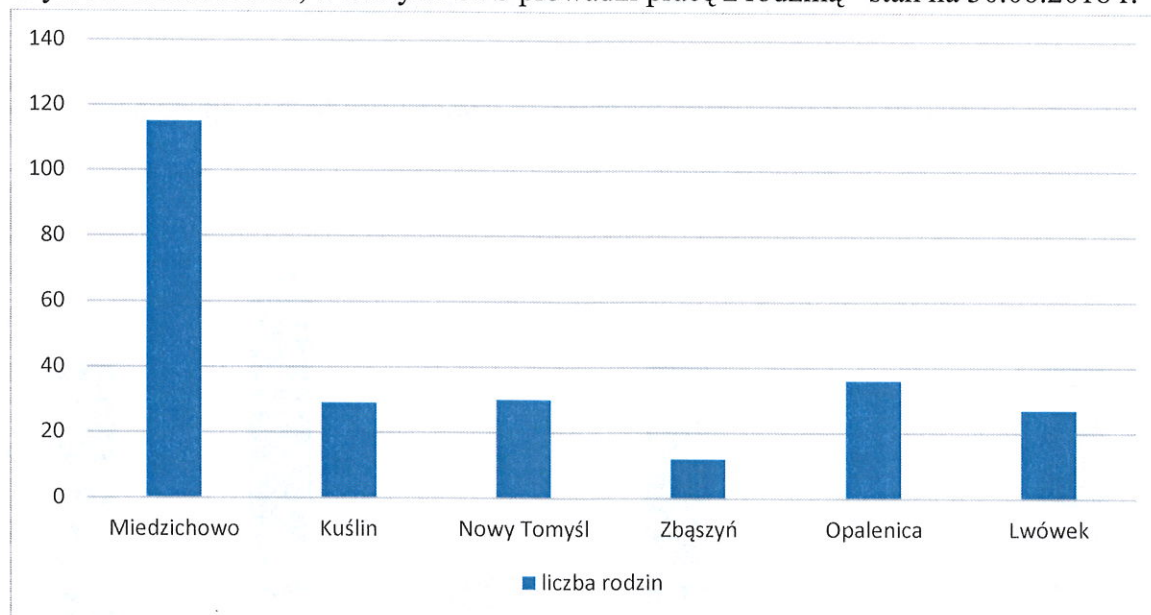
W gminie Lwówek liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 1,17%.

W gminie Opalenica liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,82%.

W gminie Zbąszyń liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,34%.

W gminie Miedzichowo liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 3,36%.

Wyk. 2. Liczba rodzin, w których OPS prowadzi pracę z rodziną - stan na 30.06.2018 r.

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej rodzin, w których OPS prowadzi pracę z rodziną znajduje się w gminie Miedzichowo - 115. Natomiast najmniej rodzin, w których OPS prowadzi pracę z rodziną znajduje się w gminie Zbąszyń - 12.

W gminie Nowy Tomyśl liczba rodzin, w których OPS prowadzi pracę z rodziną w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,45%.

W gminie Kuślin liczba rodzin w których OPS prowadzi pracę z rodziną w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 2,09%.

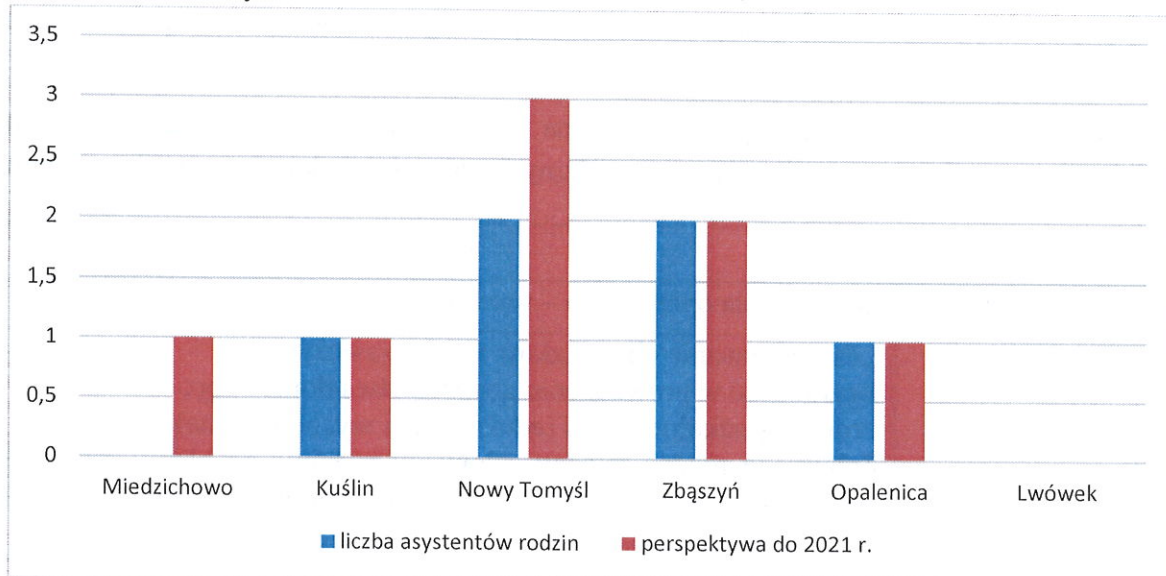
W gminie Lwówek liczba rodzin w których OPS prowadzi pracę z rodziną w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 1,17%.

W gminie Opalenica liczba rodzin w których OPS prowadzi pracę z rodziną w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,87%.

W gminie Zbąszyń liczba rodzin w których OPS prowadzi pracę z rodziną w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,34%.

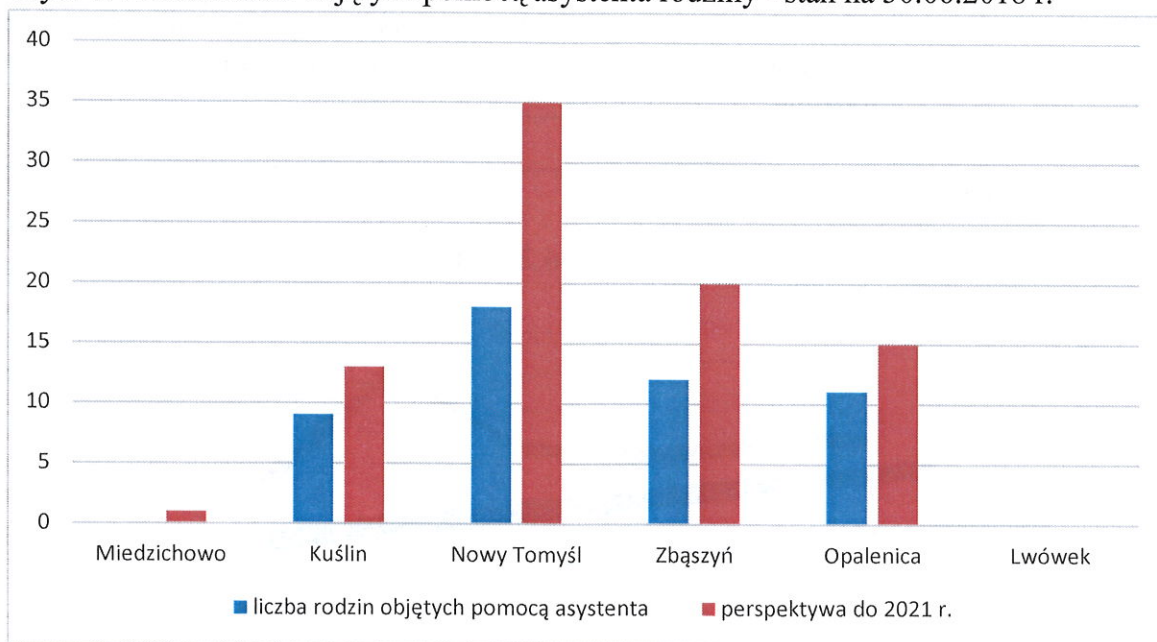
W gminie Miedzichowo liczba rodzin w których OPS prowadzi pracę z rodziną w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 12,5%.

Wyk. 3. Liczba asystentów rodzin - stan na 30.06.2018 r.

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej asystentów zatrudnionych jest w gminie Nowy Tomyśl - 2. Natomiast gmina Miedzichowo oraz Lwówek nie zatrudniają w ogóle asystentów. W dalszej perspektywie gmina Nowy Tomyśl planuje zwiększenie liczby asystentów do 3, natomiast gmina Miedzichowo planuje zatrudnić 1 asystenta.

Wyk. 4. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - stan na 30.06.2018 r.

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej rodzin objętych pomocą asystenta rodziny jest w gminie Nowy Tomyśl - 18. Natomiast gmina Miedzichowo oraz Lwówek z racji braku asystenta nie posiada rodzin objętych jego pomocą. W dalszej perspektywie gmina Nowy Tomyśl planuje objąć pomocą większą liczbę rodzin - 35, natomiast gmina Miedzichowo planuje objąć pomocą 1 rodzinę.

Tab. 1. Powody przyznania asystenta rodziny*

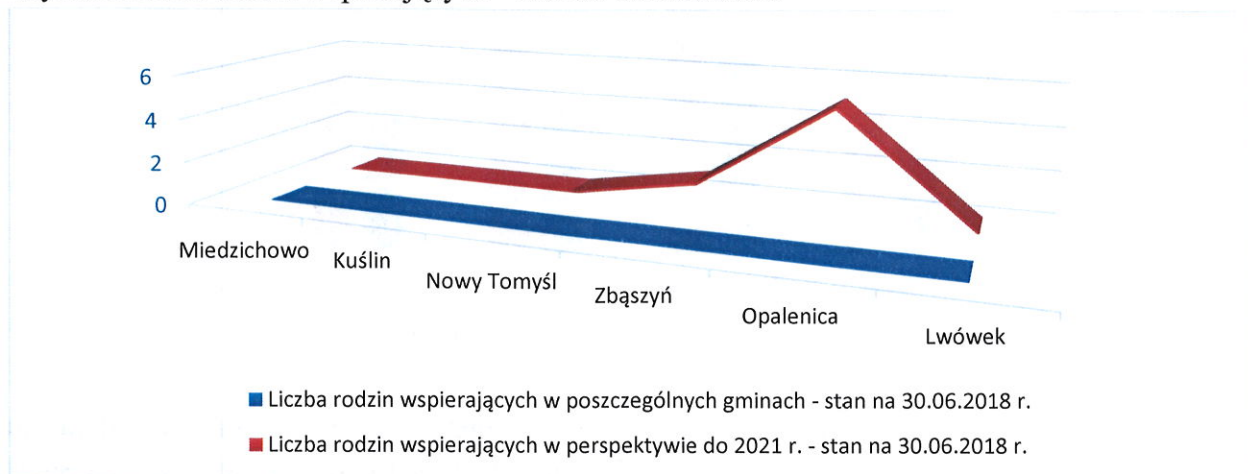
*powody przyznania asystenta rodziny zostały określone przez poszczególne ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu

Analizując powyższą tabelkę, należy przyjąć, iż na terenie powiatu w poszczególnych gminach powielają się powody przyznania asystenta rodziny i najczęściej dotyczą szeroko rozumianej

Lp.	Gmina	Powody
1.	Miedzichowo	„Zagrożenia opiekuńczo – wychowawcze”
2.	Kuślin	„Zaniedbywanie obowiązków wychowawczych; Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego; Problemy szkolne dzieci (edukacyjne i wychowawcze); Zaburzone relacje między członkami rodziny; problemy małżeńskie; podejrzenie możliwości występowania przemocy w rodzinie, także seksualnej”
3.	Nowy Tomyśl	„Trudności opiekuńczo – wychowawcze wynikające z: niskich kompetencji rodziców do wypełnienia ról rodzicielskich; braku pozytywnych wzorców w rodzinie, alkoholizmu, niepełnosprawności, zaburzeń psychicznych, przemocy w rodzinie”
4.	Zbąszyń	„Niewydolność wychowawcza”
5.	Opalenica	„Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych: rodzina niepełna, wielodzietna, alkoholizm, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie”
6.	Lwówek	-

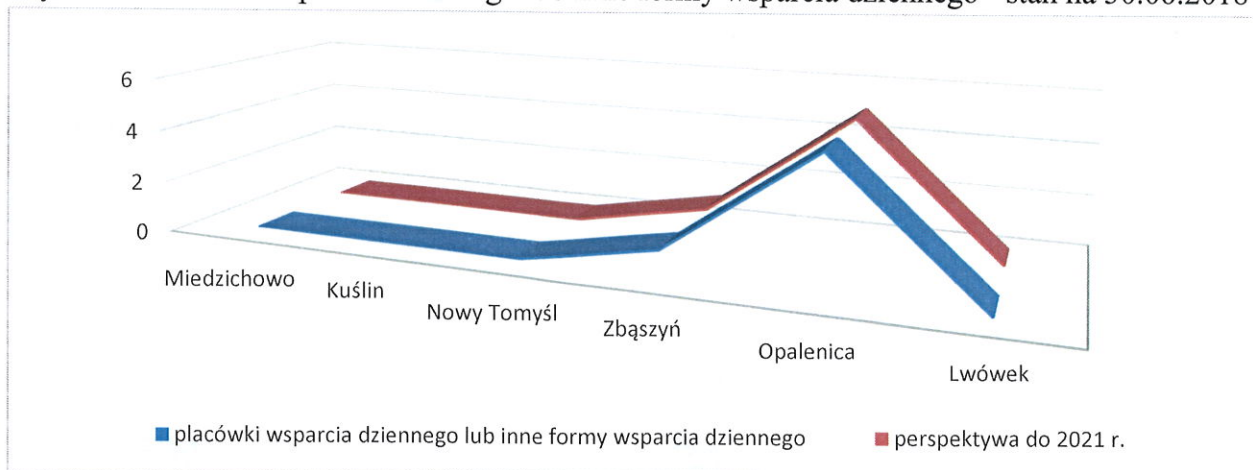
niewydolności opiekuńczo-wychowawczej.

Wyk. 5. Liczba rodzin wspierających - stan na 30.06.2018 r.

Powyższy wykres obrazuje, iż w żadnej gminie na terenie powiatu nie funkcjonuje rodzina wspierająca. Gmina Zbąszyń oraz Opalenica planują do 2021 roku utworzyć odpowiednio 1 i 5 rodzin wspierających.

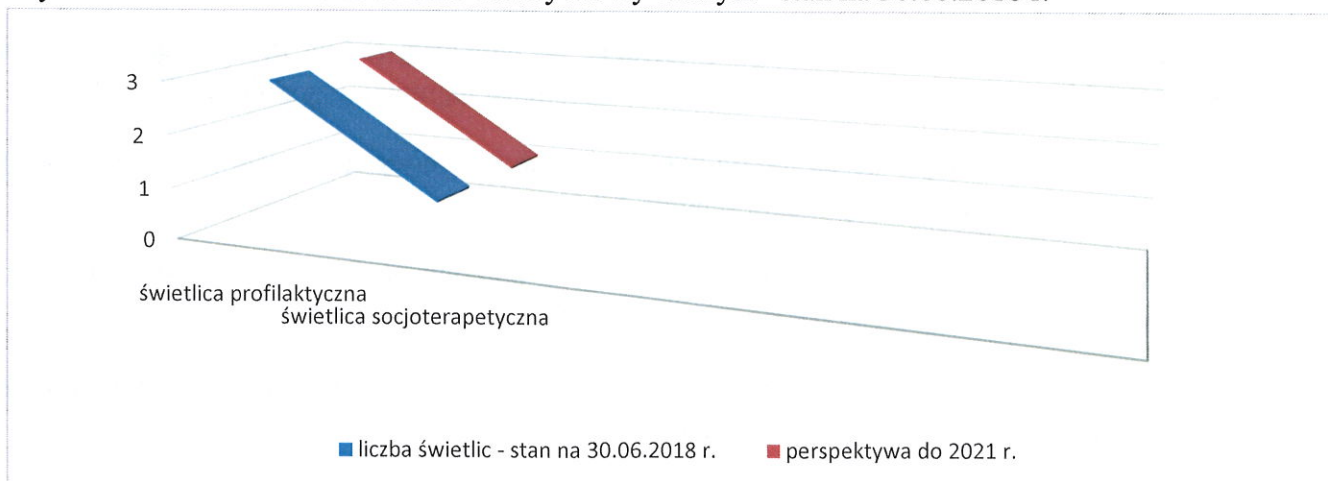
Wyk. 6. Placówki wsparcia dziennego lub inne formy wsparcia dziennego - stan na 30.06.2018 r.

Analizując powyższy wykres można zauważyć, że w gminie Opalenica występuje najwięcej placówek wsparcia dziennego lub innych form wsparcia dziennego – 5, następnie w gminie Zbąszyń znajduje się 1 placówka. Żadna gmina nie planuje otworzyć lub zwiększyć liczby placówek wsparcia dziennego lub innych form wsparcia dziennego na terenie powiatu.

Gmina Nowy Tomyśl nie posiada placówek wsparcia dziennego lub innych form wsparcia dziennego funkcjonujących w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wyk. 7. Liczba świetlic na terenie Gminy Nowy Tomyśl - stan na 30.06.2018 r.

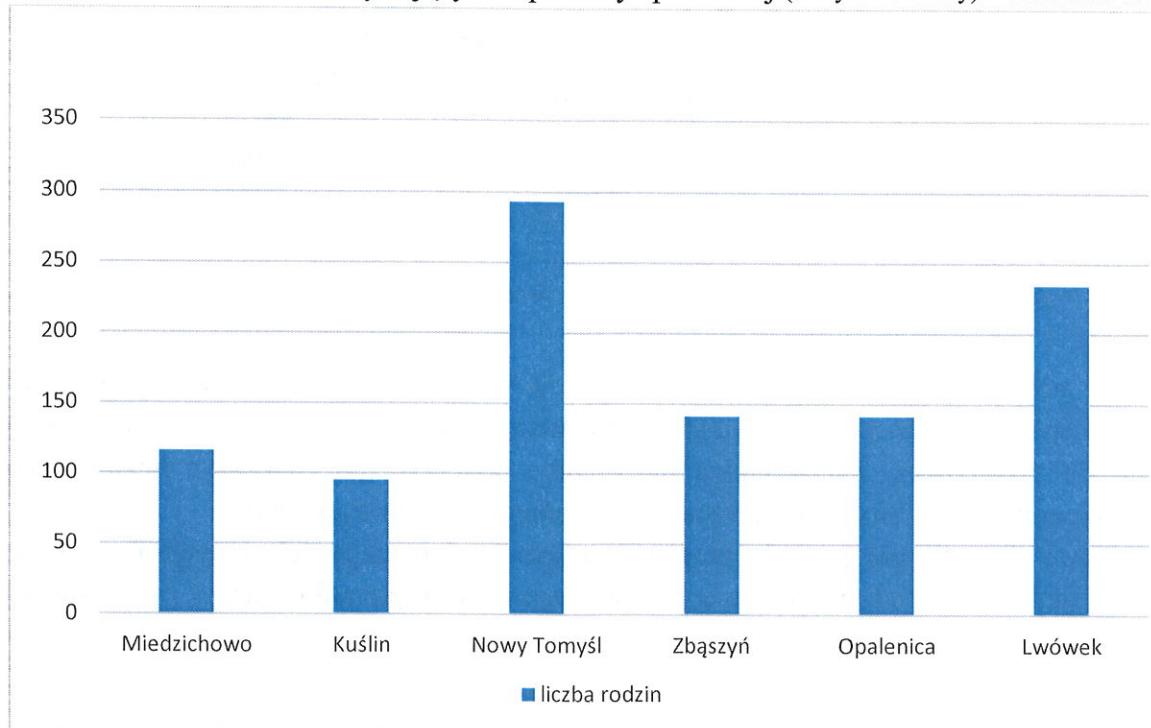
Gmina Nowy Tomyśl wykazuje działanie 3 świetlic profilaktycznych i 1 świetlicy socjoterapeutycznej. W perspektywie do 2021 nie planuje zwiększać liczby świetlic.

Kolejnym, poruszonym w ramach 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, zagadnieniem była liczba mieszkań chronionych, w tym dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (stan na 30.06.2018 r.).

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, że w gminach nie ma mieszkań chronionych.

Na terenie Powiatu Nowotomyskiego w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie mieści się mieszkanie chronione, które przeznaczone jest dla mieszkańców powiatu.

Wyk. 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy) - stan na 30.06.2018 r.

Analizując powyższy wykres można stwierdzić, że najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej jest w gminie Nowy Tomyśl – 293. Natomiast najmniej w gminie Kuślin – 95.

W gminie Nowy Tomyśl liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy) w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 4,4 %.

W gminie Kuślin liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy) w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 6,87 %.

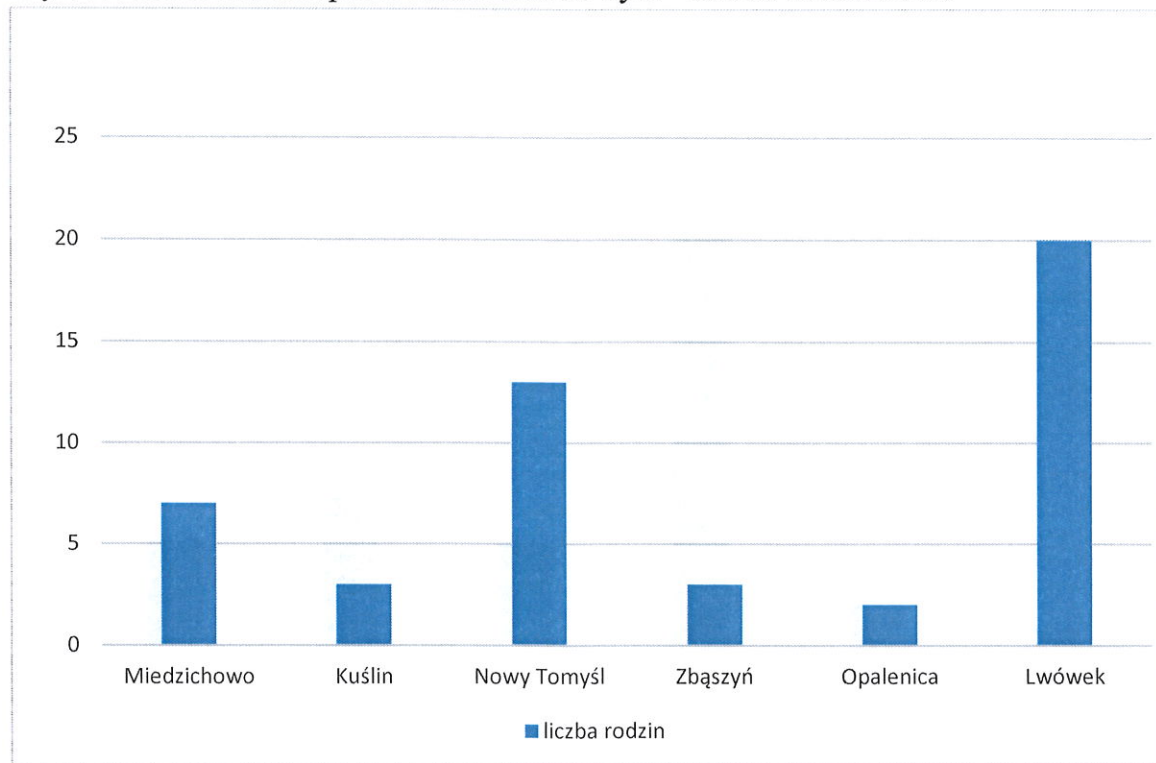
W gminie Lwówek liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy) w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 10,21 %.

W gminie Opalenica liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy) w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 3,43 %.

W gminie Zbąszyń liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy) w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 4,1 %.

W gminie Miedzichowo liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (wszystkie formy) w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 12,6 %.

Wyk. 9. Liczba rodzin z problemem alkoholowym - stan na 30.06.2018 r.

Analizując powyższy wykres można zauważyć, że najwięcej rodzin z problemem alkoholowym jest w gminie Lwówek – 20. Natomiast najmniej rodzin z problemem alkoholowym jest w gminie Opalenica – 2.

W gminie Nowy Tomyśl liczba rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,19 %.

W gminie Kuślin liczba rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,21 %.

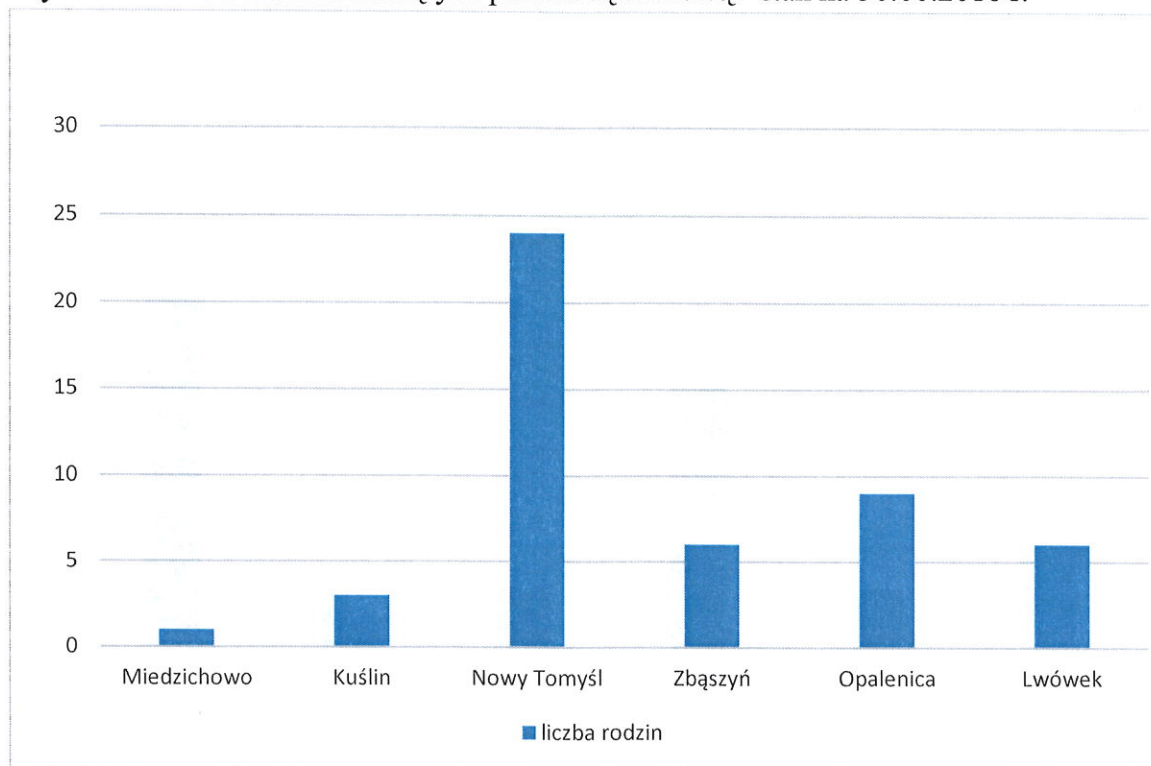
W gminie Lwówek liczba rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,87 %.

W gminie Opalenica liczba rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,04 %.

W gminie Zbąszyń liczba rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,08 %.

W gminie Miedzichowo liczba rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,76 %.

Wyk. 10. Liczba rodzin dotkniętych przemocą domową - stan na 30.06.2018 r.

Po dokonaniu analizy powyższego wykresu można stwierdzić, że najwięcej rodzin dotkniętych przemocą domową jest w gminie Nowy Tomyśl – 24. Natomiast najmniej rodzin dotkniętych przemocą domową jest w gminie Miedzichowo – 1.

W gminie Nowy Tomyśl liczba rodzin dotkniętych przemocą domową w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,36 %.

W gminie Kuślin liczba rodzin dotkniętych przemocą domową w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,21 %.

W gminie Lwówek liczba rodzin dotkniętych przemocą domową w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,26 %.

W gminie Opalenica liczba rodzin dotkniętych przemocą domową w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,21 %.

W gminie Zbąszyń liczba rodzin dotkniętych przemocą domową w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,17 %.

W gminie Miedzichowo liczba rodzin dotkniętych przemocą domową w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,1 %.

6. Diagnoza powiatu w zakresie pieczy zastępczej

Na terenie powiatu funkcjonuje najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych, tj. rodzin, w których opiekunami dzieci są dziadkowie, rodzeństwo. Następnie rodziny zastępcze niezawodowe i rodziny zawodowe.

Priorytetem powiatu jest rozwijanie sieci rodzin niezawodowych i zawodowych.

Powodem takiego działania jest fakt, że rodziny zastępcze spokrewnione najczęściej mają problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodziny zastępczej. Przeszkodę stanowi wiek, brak umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, brak cierpliwości i wyrozumiałości.

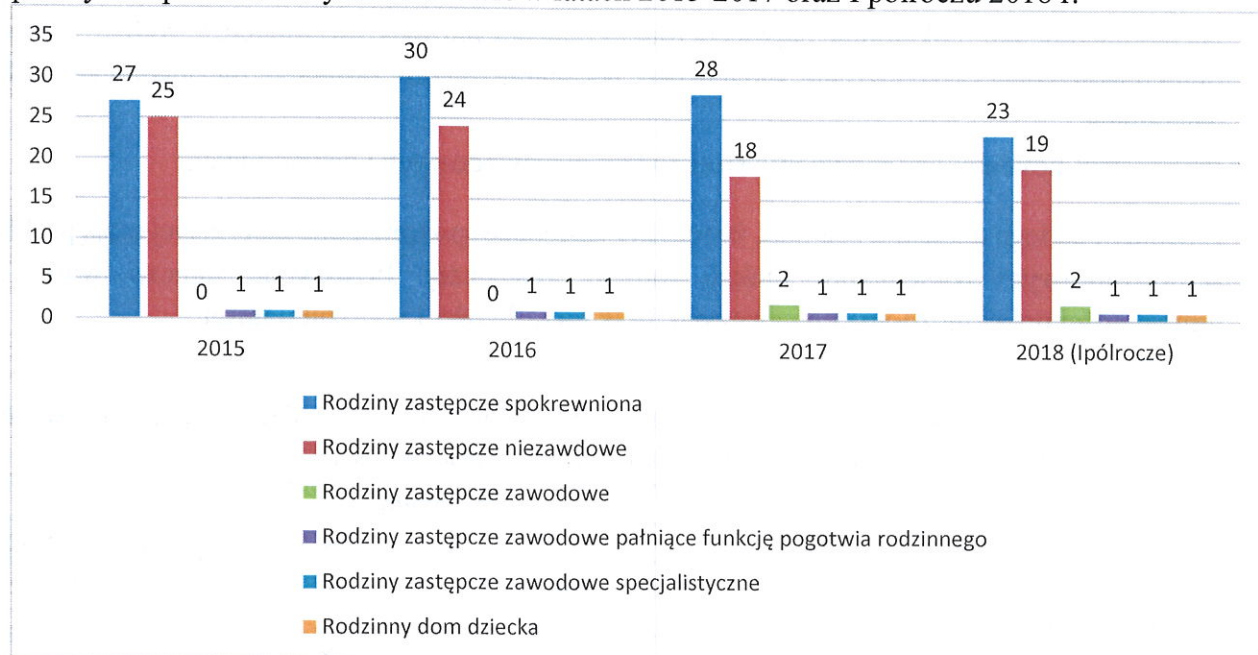
Tab. 2. Liczba i formy rodzinnej pieczy zastępczej z uwzględnieniem rodzin, w których przebywali pełnoletni wychowankowie w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

	W latach			
	2015	2016	2017	2018 (I półrocze)
Rodziny zastępcze spokrewnione	27	30	28	23
Rodziny zastępcze niezawodowe	25	24	18	19
Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	2	2
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1	1
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	1	1	1	1
Rodzinny dom dziecka	1	1	1	1
Razem	55	57	51	47

Analizując powyższą tabelkę należy stwierdzić, że na terenie Powiatu Nowotomyskiego w różny sposób przedstawia się liczba rodzin w podziale na formę rodzinnej pieczy zastępczej. W I półroczu 2018 r. nastąpił spadek liczby rodzin zastępczych spokrewnionych w stosunku do roku 2017, a nastąpił niewielki wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych. W latach 2015-2016 nie było rodzin zastępczych zawodowych (tzw. zwykłych), a w roku 2017 powstały dwie zawodowe rodziny zastępcze. Liczba rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych i rodzinnych domów dziecka pozostaje na tym samym poziomie.

Wykres 11 obrazuje w sposób graficzny przedstawione powyżej wartości.

Wyk. 11. Liczba i formy rodzinnej pieczy zastępczej z uwzględnieniem rodzin, w których przebywali pełnoletni wychowankowie w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

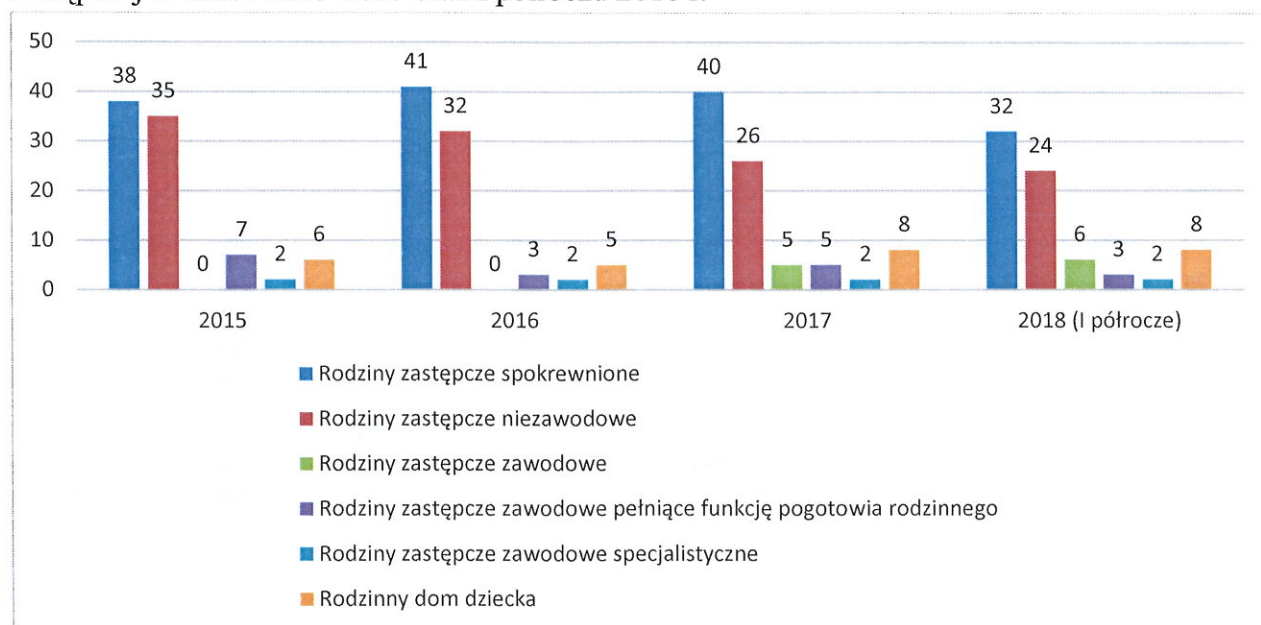
Tab. 3. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

	W latach			
	2015	2016	2017	2018 (I półrocze)
Rodziny zastępcze spokrewnione	38	41	40	32
Rodziny zastępcze niezawodowe	35	32	26	24
Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	5	6
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotwia rodzinnego	7	3	5	3
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	2	2	2	2
Rodzinny dom dziecka	6	5	8	8
Razem	88	83	86	75

Powyższa tabela obrazuje, iż w latach 2015 i 2016 nastąpił wzrost liczby osób przebywających w rodzinach zastępczych spokrewnionych, natomiast w kolejnych dwóch latach nastąpił spadek liczby osób przebywających w tych rodzinach. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych na przełomie lat 2015-2018 charakteryzuje się tendencją spadkową. Z uwagi na brak rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015-2016 nie umieszczono dzieci w tej formie rodzinnej pieczy zastępczej. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotwia rodzinnego

największa była w latach 2015 i 2017, natomiast w latach 2016 i 2018 liczba dzieci utrzymywała się na tym samym poziomie. W latach 2015-2016 nastąpił spadek liczby dzieci przebywających w rodzinnym domu dziecka, natomiast w latach 2017-2018 liczba umieszczonych tam dzieci pozostawała bez zmian. Wykres 12 obrazuje w sposób graficzny przedstawione wartości.

Wyk. 12. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

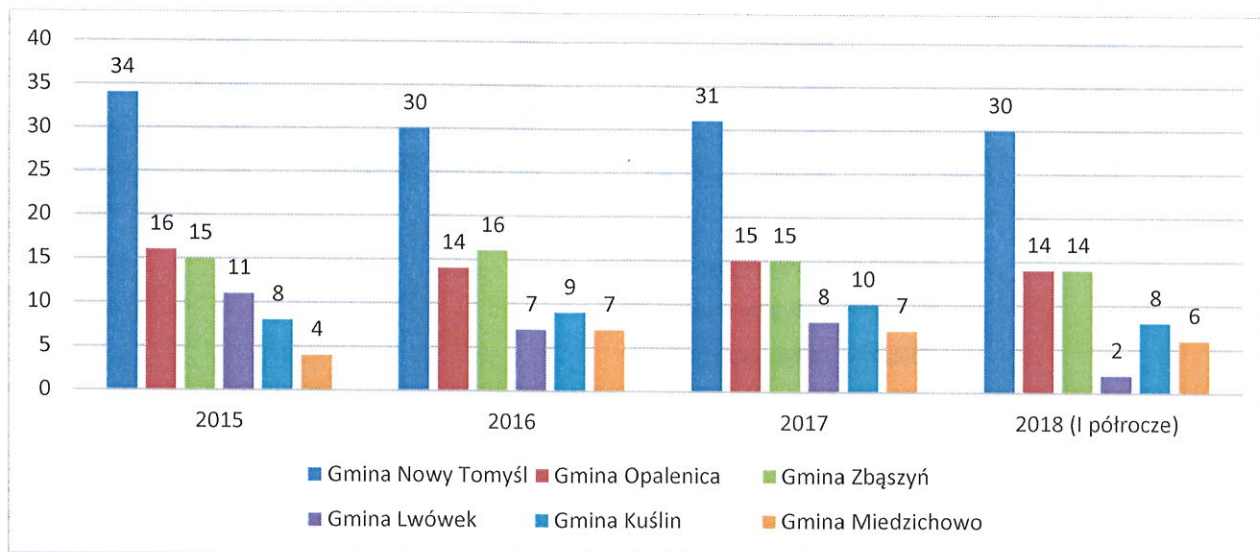
Tab. 4. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na gminy w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

Gmina	W latach			
	2015	2016	2017	2018 (I półrocze)
Nowy Tomyśl	34	30	31	30
Opalenica	16	14	15	14
Zbąszyń	15	16	15	14
Lwówek	11	7	8	2
Kuślin	8	9	10	8
Miedzichowo	4	7	7	6
Razem	88	83	86	75

Analizując powyższą tabelę można zauważyć, że w latach 2015-2016 nastąpił spadek ogólnej liczby osób przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej w gminach Nowy Tomyśl, Opalenica, Lwówek. W 2017 r. w gminach Nowy Tomyśl i Opalenica liczba osób przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej nieznacznie wzrosła, by w I półroczu 2018 r. osiągnąć tę

samą wartość, co w 2016 r. W gminach Zbąszyń, Kuślin oraz Miedzichowo w latach 2015-2016 nastąpił wzrost liczby osób przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej, zaś w latach 2017-2018 zauważyć można spadek. W gminie Lwówek w 2017 r. ogólna liczba osób przebywających w rodzinach zastępczych wzrosła, zaś w I półroczu 2018 r. nastąpił znowu spadek ogólnej liczby dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Wyk. 13. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na gminy w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

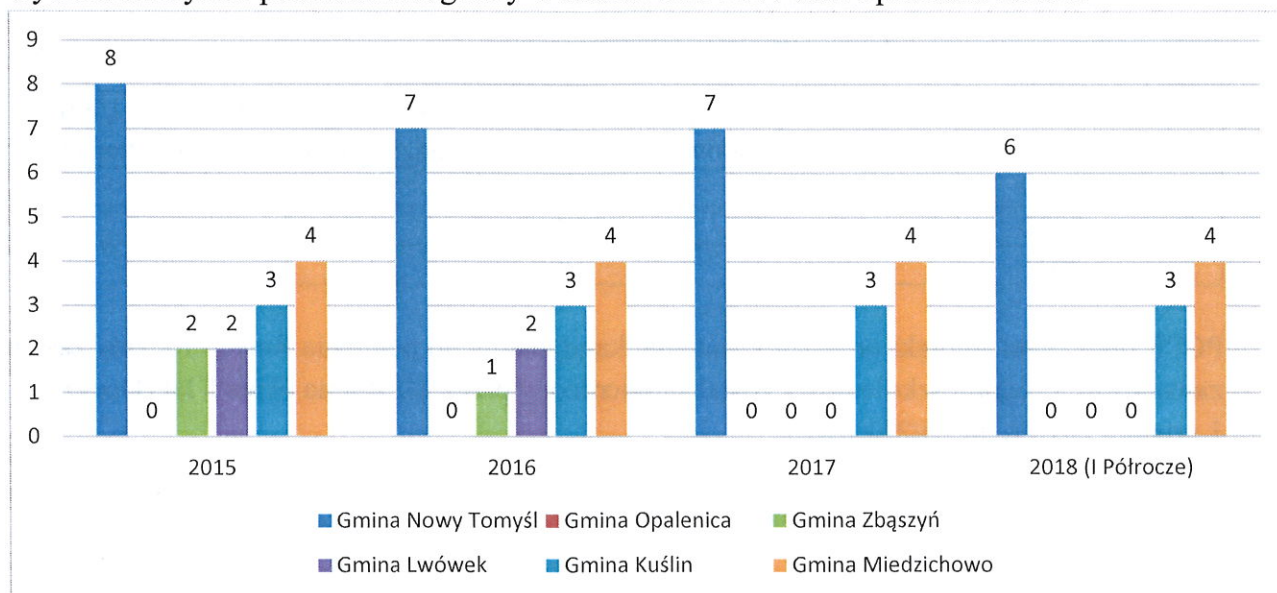

Tab. 5. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z podziałem na gminy w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

Gmina	W latach			
	2015	2016	2017	2018 (I półrocze)
Nowy Tomyśl	8	7	7	6
Opalenica	0	0	0	0
Zbąszyń	2	1	0	0
Lwówek	2	2	0	0
Kuślin	3	3	3	3
Miedzichowo	4	4	4	4
Razem	19	17	14	13

Analizując powyższą tabelę można uznać, że od 2015 r. liczba osób przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z gmin Kuślin, Miedzichowo i Opalenica pozostaje na tym samym poziomie. W pozostałych gminach (Nowy Tomyśl, Zbąszyń, Lwówek) na przestrzeni lat zauważyć można tendencję spadkową.

Wyk. 14. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z podziałem na gminy w latach 2015-2017 oraz I półroczu 2018 r.

7. Założenia do programu

- 1) W przypadku braku możliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zapewnia się umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.
- 2) Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej instytucjonalnej następuje po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości umieszczenia dziecka w środowisku rodzinnym i rodzinnej pieczy zastępczej.
- 3) Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i rodzin zastępczych zawodowych.
- 4) Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności poprzez szkolenia, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia oraz rodziny pomocowe.
- 5) Podejmowanie działań w kierunku powrotu dziecka do jego rodziny, poprzez współpracę z gminami.

8. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępcze na podstawie corocznych sprawozdań z realizacji 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w latach 2015-2017 r.

- 1) Kontynuowanie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.
- 2) Nasilenie działań w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
- 3) Zatrudnienie w zespole do spraw rodzinnej pieczy psychologa.
- 4) Wzmocnienie działań sprzyjających powrotowi dzieci z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.

9. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Tab. 6. Liczba szkoleń w poszczególnych latach

Lp.	Rok	Liczba szkoleń	
		Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe i/lub prowadzący rodzinny dom dziecka
1.	2019	1	1
2.	2020	1	1
3.	2021	1	1

PCPR opracował autorski program szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Program szkoleniowy został zatwierdzony przez MPIPS na okres 5 lat (Decyzja z dnia 1 grudnia 2015 r., nr 25/2015/RZ).

10. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych

Tab. 7. Limit rodzin zastępczych zawodowych

Lp.	Rok	Liczba rodzin w poszczególnych latach
1.	2019	5
2.	2020	6
3.	2021	7

11. Preferowane formy wsparcia pieczy zastępczej

- 1) Specjalistyczne wsparcie rodzin zastępczych:
 - a) opieka koordynatora
 - b) rodziny pomocowe,
 - c) poradnictwo (prawne, psychologiczne, pedagogiczne) i terapia psychologiczna,
 - d) szkolenia i warsztaty,
 - e) grupa wsparcia.
- 2) Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej:
 - a) pomoc w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia,
 - b) poradnictwo specjalistyczne, w tym: prawne, psychologiczne, socjalne,
 - c) szkolenia i warsztaty.

12. Wnioski i rekomendacje

- 1) Organizator rodzinnej pieczy zastępczej powinien być najważniejszą instytucją, która oddziałuje na dziecko w pieczy zastępczej. Jego zadaniem jest między innymi współpraca z jednostkami samorządowymi oraz innymi podmiotami w celu maksymalizacji dostępnego wsparcia dla dzieci i ich rodzin.

- 2) Rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.
- 3) Prowadzenie szeroko pojętej kampanii promocyjnej, informacyjnej, celem rozpropagowania idei rodzinnej pieczy zastępczej.
- 4) Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności poprzez grupę wsparcia, warsztaty, szkolenia, spotkania integracyjne.
- 5) Wzmocnienie systemu wsparcia na terenie gminy dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.